Raport
z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2025
oraz efektów jego realizacji

Buczkowice, czerwiec 2026 roku

1. Informacje ogólne

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026 został przyjęty uchwałą Nr XLVII/332/22 Rady Gminy Buczkowice z dnia 29 grudnia 2022 r.

Zawiera on realizację zadań własnych gminy wynikających z ustaw:

- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program co roku jest kilka razy zmieniany, przede wszystkim w zakresie planu finansowego. Na jego realizację w roku 2025 pierwotnie przeznaczono kwotę 435.000,00 zł, z czego:

1) 55.000,00 zł na zwalczanie narkomanii (dział 851 – ochrona zdrowia – rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii),
2) 380.000,00 zł na przeciwdziałanie alkoholizmowi (dział 851 – ochrona zdrowia – rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi).

Wyodrębnianie w programie środków na przeciwdziałanie narkomanii wynika z zasad klasyfikacji budżetowej.

Środki przeznaczone na realizację programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 11^1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz części opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml – art. 9^2 ust. 11 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Na finansowanie programu w 2025 r. początkowo założono 350.000,00 zł z pierwszego tytułu i 85.000,00 zł z drugiego. W konsekwencji wpływu wyższych środków z obu ww. źródeł oraz wprowadzenia nadwyżki z roku poprzedniego, plan finansowy programu na rok 2025 został zmieniony i zamknął się w kwocie 511.550,94 zł.

2. Opis działań podjętych w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025

2.1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Buczkowicach (według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.) działała w następującym składzie:

Lp.	Nazwisko i imię	Funkcja w Komisji	Wykształcenie/zawód
1	Bronisława Omańska	Przewodnicząca Komisji	Pedagog, zastępca dyrektora Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego w Rybarzowicach

2	Renata Balcerowska	Członek Komisji	Pedagog w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Buczkowicach
3	Monika Bernecka-Caputa	Członek Komisji	Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Buczkowicach
4	Natalia Górna-Gawron	Członek Komisji	Pracownik Urzędu Gminy Buczkowice
5	Aneta Hazuka	Członek Komisji	Pedagog w Szkole Podstawowej im. Jerzego Kukuczki w Kalnej
6	Katarzyna Konior	Członek Komisji	Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Buczkowicach
7	Teresa Majcherczyk	Członek Komisji	Lekarz SPZOZ „Gminny Ośrodek Zdrowia w Buczkowicach”
8	Ewa Matera	Członek Komisji	Pedagog, pracownik Urzędu Gminy Buczkowice , Pełnomocnik Wójta do spraw Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
9	Matlak Magdalena	Członek Komisji	Pedagog w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Godziszce
10	Piotr Sikora	Członek Komisji	Osoba zaangażowana w działalność trzeźwościową
11	Tomasz Szwed	Członek Komisji	Policjant Komisariatu Policji w Szczyrku

W roku 2025 doszło do trzech zmian w składzie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Buczkowicach. W październiku 2025 r. członkowie Komisji wzięli udział w szkoleniu z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do zadań Komisji, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, należy w szczególności inicjowanie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Jest ona również uprawniona do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

W toku tych działań ma ona prawo do skierowania osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Przytoczony wyżej akt prawny nie zawiera opisu procedury odnoszącej się do wyjaśnienia okoliczności uzasadniających skierowanie osoby na badanie przez biegłego oraz skierowania wniosku do sądu w kwestii orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego. W przypadku Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Buczkowicach szczegóły dotyczące wyjaśniania opisanych spraw zawiera Regulamin Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Buczkowicach, który stanowi załącznik do Zarządzenia nr 15/22 Wójta Gminy Buczkowice z dnia 14 marca 2022 r., w sprawie powołania Pełnomocnika do spraw realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii gminy Buczkowice oraz wprowadzenia Regulaminu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Buczkowicach.

W stosunku do osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują powstanie okoliczności określonych w art. 24 ustawy (rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny), Komisja przeprowadza postępowanie, którego celem jest udzielenie pomocy osobie dotkniętej problemem oraz jej rodzinie. Postępowanie wszczyna się na wniosek strony mającej interes prawny lub ustawowo zobowiązanej do tego typu działań, a w szczególności: najbliższej rodziny lub powinowatych, osób wspólnie mieszkających, ośrodka pomocy społecznej, zespołu interdyscyplinarnego, policji, sądowej służby kuratorskiej, sądu, prokuratury, ośrodka przeciwdziałania problemom alkoholowym, szkoły, zakładu pracy.

Czynności w toku procedury (w tym wszczęcie procedury) prowadzi pracownik Urzędu Gminy będący członkiem Komisji, który informuje o nich Komisję. Komisja podejmuje decyzje dotyczące skierowania osób zgłoszonych do biegłego na badanie celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i skierowania wniosku do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego. Osoby zgłaszane są wzywane na prowadzony w Urzędzie Gminy Buczkowice dyżur w punkcie informacyjno-konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym, tam są prowadzone czynności dotyczące m.in. sporządzenia wywiadu i motywowania do leczenia. Również osoby zgłaszające problem alkoholowy w rodzinie są przyjmowane na dyżurze.

W 2025 roku:

- wpłynęło 8 wniosków dotyczących wszczęcia procedury w stosunku do osób nadużywających alkoholu (1 został wycofany przez zgłaszającego),
- 13 osób zostało skierowanych na badania do biegłych sądowych w celu przeprowadzenia badań i sporządzenia na tej podstawie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – zgłosiło się 11 osób – w odniesieniu do wszystkich rozpoznano uzależnienie od alkoholu, większość z tych osób podjęła leczenie,

- skierowano 4 wnioski do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia.

Opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wydają wspólnie, po przeprowadzonych badaniach, lekarz psychiatra i psycholog albo lekarz psychiatra i specjalista psychoterapii uzależnień. Koszt wydania jednej opinii w 2025 roku – według zawartych umów – to 600,00 zł brutto, za analizę danych zawartych w teczce osoby skierowanej, przeprowadzenie badania oraz wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W przypadku gdy osoba skierowana się nie zgłosi, koszt wynosi 200,00 zł brutto (za analizę danych zawartych w teczce osoby skierowanej).

Opłata sądowa na potrzeby składania wniosków o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego wynosi 100,00 zł od wniosku oraz 20,00 zł od wniosków o wydanie odpisów postanowień w przedmiotowej kwestii.

W roku 2025, zgodnie z dotychczasową praktyką, współpracowano z Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej (dawniej Izba Wytrzeźwień) w zakresie wymiany informacji na temat problemów alkoholowych występujących w gminie. Dofinansowanie podejmowanych przez ośrodek działań w odniesieniu do osób doprowadzonych do wytrzeźwienia z terenu gminy odbywa się poza programem – w roku 2025 była to kwota 23.034,00 zł.

W roku 2025 w OPPA przebywało ogółem 69 osób z terenu gminy Buczkowice – w tym:

- 5 kobiet – w tym 0 nieletnich,
- 64 mężczyzn – w tym 0 nieletnich.

Kolejnym zadaniem wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jakie realizuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Buczkowicach, jest wydawanie postanowień w sprawie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Obowiązek uzyskania pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przedmiotowym zakresie wynika z art. 18 ust. 1 i 3, w związku z art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który stanowi, że ,,Zezwolenia, o których mowa w ust. 3, organ zezwalający wydaje po uzyskaniu pozytywnej opinii gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1-3.” W 2025 roku Komisja wydała 6 takich postanowień (wszystkie pozytywne).

Ponadto Komisja opiniuje i określa szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych zadań GPPiRPAoPN. W składzie Komisji znajdują się między innymi przedstawiciele poszczególnych szkół z terenu gminy Buczkowice oraz dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Buczkowicach, dzięki czemu możliwe jest koordynowanie działań podejmowanych na szczeblu gminnym z działaniami tych instytucji. Jest to bardzo ważne z perspektywy efektywności realizacji programu. Z kolei członkowie reprezentujący pozostałe instytucje w szczególności służą wiedzą w zakresie działań skierowanych w stosunku do osób objętych opieką Komisji (przydatna jest tutaj również wiedza przedstawicieli szkół).

Członkowie Komisji otrzymywali wynagrodzenia za udział w posiedzeniu w wysokości: 300,00 zł

brutto – Przewodniczący Komisji, pozostali członkowie – 150,00 zł brutto. Koszt jednego posiedzenia Komisji (w pełnym składzie) wynosił 1.800,00 zł. W roku 2025 odbyło się 13 posiedzeń Komisji.

2.2. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

Wykonując zadanie wynikające z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dokonano w roku 2025 kontroli pięciu punktów sprzedaży napojów alkoholowych – dwóch w Buczkowicach oraz po jednym w pozostałych miejscowościach gminy. Kontrolę przeprowadziło dwóch członków GKRPA, pracowników Urzędu Gminy. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób z problemem alkoholowym

Dyżury w punkcie w godzinach popołudniowych odbywały się raz w tygodniu – we czwartki - w godzinach: od 14.30 do 17.30. Dyżur pełniło trzech członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Buczkowicach, w tym dwóch pracowników Urzędu Gminy. Z jedną osobą zawarto umowę zlecenia na realizację dyżuru.

W ramach punktu:

- udzielano informacji na temat szkodliwości alkoholu i mechanizmów choroby alkoholowej wszystkim osobom zainteresowanym,
- informowano osoby uzależnione od alkoholu o możliwościach leczenia,
- przeprowadzano rozmowy z osobami wzywanymi i kompletowano dokumentację w odniesieniu do tych osób,
- przygotowywano akta podlegające przekazaniu do biegłego lub do sądu celem prowadzenia dalszego postępowania,
- podejmowano działania mające na celu motywowanie i kierowanie na leczenie osób, wobec których zachodziło uzasadnione podejrzenie istnienia choroby alkoholowej,
- udzielano wsparcia osobom, które zakończyły terapię odwykową,
- prowadzono działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- dostarczano informacji na temat możliwości poprawy trudnej sytuacji życiowej dla członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

W roku 2025 wysłano 34 wezwania do osób objętych procedurą dotyczącą wyjaśnienia okoliczności wskazujących na nadużywanie alkoholu w odniesieniu do 17 osób, osoby wezwane pojawiły się w puncie w odpowiedzi na 17 wezwań. Pracownicy Urzędu Gminy sprawy z zakresu działalności punktu załatwiali również – w miarę potrzeb – w godzinach pracy (najczęściej dotyczyło to objaśniania procedury, przyjmowania wniosków i przeprowadzania wywiadów z osobami wnoszącymi o wszczęcie procedury).

2.4. Działalność profilaktyczno-wychowawcza realizowana we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Buczkowicach, polegająca na organizowaniu dzieciom i młodzieży sposobu spędzania czasu wolnego połączonego z realizacją treści profilaktycznych

We współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Buczkowicach realizowane są działania stanowiące uzupełnienie oferty profilaktycznej gminy Buczkowice dla dzieci i młodzieży. Są one też nastawione na rozwijanie zainteresowań, przy czym w części te zajęcia są realizowane na szczeblu gminnym (poza środowiskiem szkolnym) i w dni wolne od nauki.

Pierwszym rodzajem zajęć, jakie prowadzi Gminny Ośrodek Kultury są zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, prowadzone w szczególności w formie świetlicy środowiskowej (zajęcia teatralne, ceramiczne, plastyczne, taneczne, modelarskie). W roku ubiegłym te działania były prowadzone od 3 lutego do 28 czerwca oraz od 15 września do 13 grudnia. Dodatkowo zorganizowano zajęcia w okresie wakacyjnym.

Stawka godzinowa za realizację zajęć profilaktyczno-wychowawczych prowadzonych pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury w Buczkowicach wynosiła 45,00 zł brutto. Łącznie zrealizowano 676 godzin zajęć.

Drugi rodzaj działań prowadzonych pod patronatem GOK to organizacja imprez profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży wraz z zakupem materiałów i usług na potrzeby organizacji działań podejmowanych przez Ośrodek. Zorganizowano m.in.: dzień dziecka, imprezę andrzejkową, mikołajki.

W wakacje 2025 roku zrealizowano również „Kolorowe Wakacje – zajęcia o charakterze półkolonii dla dzieci z Gminy Buczkowice w Buczkowicach". Odbywały się one od 30 czerwca do 25 lipca 2025 r. w dwóch dwutygodniowych turnusach w poszczególnych miejscowościach (Buczkowice – Sokolnia, Godziszka – szkoła, Kalna – szkoła, Rybarzowice – Dom Ludowy).

Na potrzeby realizacji działań prowadzonych pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury zawarto łącznie 17 umów, w tym 12 z osobami fizycznymi.

2.5. Zlecanie podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego realizacji zadań publicznych gminy Buczkowice z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym (w tym poprzez organizowanie – połączonych z przekazywaniem treści profilaktycznych – pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży)

W ramach realizacji tego zadania nawiązuje się szeroką współpracę z różnymi organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym. Realizatorzy programu chcą tutaj dotrzeć do różnych środowisk i grup wiekowych (kluby sportowe, harcerze, parafie, ochotnicze straże pożarne, stowarzyszenia).

W roku 2025 przeprowadzono trzy konkursy dotyczące omawianego punktu, w ramach których udzielono 23 dotacji. Dodatkowo przyznano 3 dotacje w trybie „małych grantów", zgodnie z poniższą tabelą.

Lp.	Nazwa podmiotu otrzymującego dotację	Nazwa zadania	Kwota przyznanej dotacji (w zł)
Tryb „otwartego konkursu ofert”			
1	Gminny Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Buczkowice	Pozalekcyjne zajęcia sportowe – W zdrowym ciele zdrowy duch – edycja 2025	12.000,00
2	Towarzystwo Sportowe „United”	Na sportowo	10.000,00
3	Ludowy Zespół Sportowy „Beskid” Godziszka	Piłka nożna – pozalekcyjne zajęcia sportowe – edycja 2025	11.745,00
4	Klub Sportowy „Iskra” Rybarzowice	Pozalekcyjne zajęcia sportowe – edycja 2025	10.000,00
5	Stowarzyszenie „Adventure Ski Team"	Zdrowo i sportowo	7.000,00
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Rybarzowicach	Młodzi Strażacy – program profilaktyczno-wychowawczy	10.000,00
7	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne „Zagroda”	Program społeczny: Aktywnie i Kulturalnie z Zagrodą	8.000,00
8	Klub Sportowy „Halny” w Kalnej	Organizacja obozu pływackiego	5.000,00
9	Uczniowski Klub Sportowy COS „Olimp” Szczyrk	Obóz sportowo – szkoleniowy	7.000,00
10	Parafia Rzymskokatolicka Matki Bożej Pocieszenia w Rybarzowicach	Wakacje w Parafii Rybarzowice	6.000,00
11	Ochotnicza Straż Pożarna w Buczkowicach	Organizacja obozu dla członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej Ochotniczej Straży Pożarniczej w Buczkowicach	5.500,00
12	Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Bielsku-Białej	Wakacje inaczej	4.000,00
13	Rzymskokatolicka Parafia pod wezwaniem Matki Bożej Szkaplerznej w Godziszce	Aktywna młodzież z Parafii w Godziszce	6.000,00
14	Parafia Rzymskokatolicka Przemienienia Pańskiego w Buczkowicach	Aktywna młodzież z Parafii Buczkowice	6.000,00
15	Klub Sportowy „Halny” w Kalnej	Organizacja sportowego obozu piłkarskiego	5.000,00

16	Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski	Aktywizacja osób niepełnosprawnych, szansą na samodzielne i bezpieczne funkcjonowanie	5.000,00
17	Towarzystwo Sportowe „United”	Lato – program profilaktyczno-wychowawczy	5.000,00
18	Stowarzyszenie „Adventure Ski Team"	Zdrowo i sportowo – lato 2025	4.000,00
19	Stowarzyszenie „Zdrowie, Kultura i Tradycja” w Buczkowicach	Zdrowe i Twórcze dziecko	4.000,00
20	Ochotnicza Straż Pożarna w Kalnej	Spotkanie Bożonarodzeniowe	5.500,00
21	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Wesoły senior” w Godziszce	Hej kolęda, kolęda – świąteczne spotkanie	7.000,00
22	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Rybarzowice	Spotkanie opłatkowe – Przezwyciężyć samotność nadzieja światłem dla ludzi	5.500,00
23	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Nadzieja” w Buczkowicach	Wspólne spotkanie przy świątecznym stole	7.000,00
Razem „otwarte konkursy ofert”			156.245,00
Tryb „małych grantów”			
1	Koło Gospodyń Wiejskich „Rybarzowianki”	Aktywne Gospodynie	2.500,00
2	Koło Gospodyń Wiejskich „Godziszczanki”	Aktywne Gospodynie z Godziszki	2.500,00
3	GLKS Sokół Buczkowice	Lato z GLKS Sokół Buczkowice	3.500,00
Razem „małe granty”			8.500,00
Łącznie dotacje			164.745,00

2.6. Realizacja imprez o charakterze profilaktycznym

W roku 2025 dofinansowano organizację m.in. następujących imprez o charakterze profilaktycznym:

- jasełka,
- konkurs wiedzy pożarniczej,
- konkursy i zawody, w których uczestniczyły dzieci ze szkół z terenu gminy Buczkowice,
- Charytatywny Turniej Sportowy o Puchar Wielkiego Serca w Godziszce,
- piknik piłkarski w Godziszce,

- piknik piłkarski w Buczkowicach,
- dożynki w Kalnej,
- mikołajki w poszczególnych miejscowościach gminy.

2.7. Podejmowanie we współpracy z GOPS działań ukierunkowanych na niesienie pomocy rodzinom borykającym się z różnego rodzaju problemami psychospołecznymi

W ramach współpracy z GOPS realizowano w okresie 8 stycznia do 31 maja 2025 r. zajęcia psychoterapeutyczne. Łącznie zrealizowano 157 godzin. Po zakończeniu realizacji w ramach GPPiRPAoPN były one kontynuowane w ramach działalności Gminnego Ośrodka Opieki Społecznej w Buczkowicach.

2.8. Dofinansowanie działalności placówek leczenia i terapii uzależnień (w ramach ich ponadstandardowej działalności wobec mieszkańców gminy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz terapii osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych) oraz partycypacja w kosztach pobytu osób uzależnionych i współuzależnionych na ponadstandardowych, „wyjazdowych" sesjach terapeutycznych

W roku 2025 współpracowano w zakresie zakupu usług ponadstandardowych dotyczących leczenia uzależnień oraz pokrywania kosztów terapii podczas wyjazdowych sesji terapeutycznych (z Bielskim Centrum Psychiatrii – Olszówka i Śląską Fundacją Błękitny Krzyż) i wsparcia tych placówek w ramach ich ponadstandardowej działalności wobec mieszkańców gminy. W roku ubiegłym w ww. placówkach 42 osoby z terenu naszej gminy realizowały terapię odwykową (dotyczy osób uzależnionych oraz współuzależnionych).

Pokrywanie kosztów pobytu naszych mieszkańców na wyjazdowych sesjach terapeutycznych ma na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych. Jest to działanie skierowane do osób, które mają ograniczone możliwości poniesienia tych kosztów we własnym zakresie. Koszty są pokrywane na podstawie wystawionej przez placówkę faktury.

2.9. Działania profilaktyczno-wychowawcze podejmowane we współpracy ze szkołami

W trakcie roku 2025 w szkołach prowadzonych przez gminę Buczkowice finansowano realizację programów będących - zgodnie z systemem rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego realizowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii - programami rekomendowanymi, oraz zajęć profilaktyczno-wychowawczych prowadzonych wg autorskich scenariuszy nauczycieli.

Zgodnie z dotychczasową praktyką tak programy rekomendowane, jak i inne zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, realizowane były przez nauczycieli poszczególnych szkół, przy czym każda placówka dysponowała określoną pulą godzin (w odniesieniu do programów autorskich wskazaną wprost w programie).

Zajęcia w II semestrze roku szkolnego 2024/2025 były realizowane od 3 lutego do 13 czerwca 2025 r., natomiast w I semestrze kolejnego roku szkolnego od 1 października do 28 listopada

2025 r.

W roku 2025 w szkołach zrealizowano 461 godzin programów rekomendowanych oraz 587 godzin innych zajęć profilaktyczno-wychowawczych.

Zgodnie z założeniami przyjętymi w GPPiRPAoPN (podobnie było w latach poprzednich), zajęcia realizowane w szkołach są uruchamiane na podstawie przedłożonych przez szkoły harmonogramów realizacji, poprzez zawarcie umów cywilno-prawnych przez gminę Buczkowice (Urząd Gminy) ze wskazanymi przez dyrektora szkoły osobami. W roku 2025 zawarto łącznie 60 umów cywilno-prawnych z nauczycielami.

Obowiązek realizacji w szkołach programów rekomendowanych wynika z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, z kolei ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zobowiązuje gminę do realizowania tych zajęć w ramach Gminnego Programu (…).

W roku 2025 w szkołach gminy Buczkowice, w ramach GPPiRPAoPN, realizowano cztery programy rekomendowane:

- *Przyjaciele Zippiego ,*
- *Spójrz Inaczej dla klas 1-3,*
- *Spójrz Inaczej dla klas 4-6,*
- *Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej.*

Wszystkie ww. programy są elementem promocji zdrowia psychicznego, program *Spójrz Inaczej* oraz *Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej* ujęte są w bazie programów rekomendowanych w zakresie profilaktyki uniwersalnej.

Dla najmłodszych dzieci (5-8 lat) adresowany jest program *Przyjaciele Zippiego.* Został on opracowany w celu wyposażenia małych dzieci w podstawowe kompetencje społeczno-emocjonalne, które pomagają radzić sobie w sytuacjach trudnych, a w przyszłości pozwolą im dobrze funkcjonować w relacjach z innymi i unikać zachowań ryzykownych.

Odbiorcami program *Spójrz Inaczej* są dzieci szkolne. Celem edycji dla dzieci z klas 1-3 jest zapobieganie uzależnieniom i innym destrukcyjnym zachowaniom oraz nieprawidłowej adaptacji społecznej dzieci w wieku wczesnoszkolnym poprzez wspieranie prawidłowego rozwoju i rozwijanie umiejętności psychospołecznych kluczowych dla tego okresu rozwojowego.

Program *Spójrz Inaczej* dla klas 4-6 nastawiony jest głównie na zapobieganie zachowaniom ryzykownym i destrukcyjnym w klasie szkolnej oraz problemom zdrowia psychicznego u dzieci w wieku 10-13 lat.

Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej to program skierowany do dzieci w wieku 8-12 lat. Ma on na celu rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnościami, a także kształtowanie

postaw optymizmu, empatii, wytrwałości i wiary w siebie. Uczy odbiorców, że mogą mieć wpływ na to, w jaki sposób spostrzegają i interpretują różne wydarzenia ze swojego życia, od czego zależy ich odporność na stres, poczucie siły i własnej wartości.

W trakcie roku 2025 ww. programy realizowane były przez posiadających odpowiednie kwalifikacje nauczycieli w 20 oddziałach szkolnych i 8 przedszkolnych – w 14 oddziałach realizowano program *Przyjaciele Zippiego*, w 1 *Apteczkę (…)*, w pozostałych *Spójrz Inaczej*.

Programy zajęć profilaktyczno-wychowawczych prowadzonych na podstawie autorskich scenariuszy nauczycieli są spójne z GPPiRPAoPN oraz szkolnymi programami wychowawczo-profilaktycznymi, których obowiązek posiadania przez szkoły wynika z zapisu art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

Zajęcia te mają rozmaite formy i sposoby realizacji. Niektóre są ukierunkowane na rozwój zainteresowań, np. teatralne, sportowe czy wycieczki. Część zajęć zawiera przekazywanie treści profilaktycznych lub dotyczy wzbogacenia wiedzy z zakresu zagrożeń wynikających z różnego rodzaju uzależnień. Część zajęć dotyczy pomocy w nauce z konkretnych przedmiotów – ta forma jest uzasadniana tym, że po pierwsze dotyczy ona dzieci przede wszystkim z rodzin borykających się z różnego rodzaju problemami natury psychospołecznej (gorzej się uczą, bo nie mają wsparcia w rodzinie), po drugie, problemy w szkole mogą powodować skłonność do zachowań ryzykownych.

Szkoły mają dowolność co do wyboru tematyki zajęć przy uwzględnieniu celów określonych w GPPiRPAoPN (i programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły). Komisja nie narzuca tematyki zajęć z uwagi na fakt, że dyrektorzy (działając w porozumieniu z pedagogami szkolnymi) są lepiej zorientowani jakie działania i jakie zajęcia są potrzebne w danej szkole.

Za prawidłową realizację zajęć w poszczególnych szkołach odpowiada dyrektor danej placówki – jest on również zobowiązany do przestrzegania zgodności warunków realizacji zajęć z wymogami zawartymi w innych przepisach (dotyczy to m.in. przepisów sanitarnych, obowiązków zgłaszania prowadzenia zajęć właściwym organom oraz przestrzegania zapisów standardów ochrony małoletnich obowiązujących w szkole). Realizacja zajęć w danej placówce jest koordynowana przez osoby reprezentujące poszczególne szkoły w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – w trzech przypadkach są to pedagodzy szkolni, w jednym przypadku wicedyrektor (były pedagog szkolny). Koordynowanie zajęć polega m.in. na współpracy z realizatorami zajęć oraz wychowawcami poszczególnych klas.

Szczegóły dotyczące uruchomienia czy rozliczenia zajęć są omawiane na posiedzeniach Komisji.

Stawka godzinowa za realizację zajęć profilaktyczno-wychowawczych prowadzonych w szkołach wynosiła w 2025 roku 45,00 zł brutto za godzinę. Zajęcia profilaktyczno-wychowawcze finansowe są z części programu dotyczącej przeciwdziałania alkoholizmowi, realizację programów rekomendowanych finansuje się w ramach przeciwdziałania narkomanii.

Kolejny rodzaj działań realizowanych w szkołach w 2025 r. to prowadzona we współpracy z policją akcja skierowana do uczniów klas pierwszych szkół podstawowych „Bezpiecznie to znaczy jak?”. Akcja ta ma za zadanie nauczenie dzieci bezpiecznych zachowań (m.in. tego by nie rozmawiać

z nieznajomymi, nie bawić się zapałkami oraz by prawidłowo poruszać się na drodze). Ze środków programu kupuje się książeczki, w których pracują dzieci. W ramach akcji organizowane są spotkania z dzielnicowymi Komisariatu Policji w Szczyrku, którzy omawiają poruszone w książeczkach kwestie. W ramach tej akcji został przeprowadzony konkurs plastyczny i jego podsumowanie, które odbyło się w Sokolni w Buczkowicach jako kolejna edycja Gminnego Dnia Bezpieczeństwa.

Druga, wpisana już na stałe w realizację gminnych programów profilaktyki, duża impreza profilaktyczna integrująca uczniów z poszczególnych szkół to Gminny Dzień Profilaktyki. W 2025 roku został on zrealizowany już po raz 20. Finał, poprzedzony długi przygotowaniami, odbył się w Sokolni w Buczkowicach, gdzie wystawiono spektakle profilaktyczne, przygotowane przez uczniów poszczególnych szkół z terenu gminy Buczkowice. Na widowni zasiadło około 200 przedstawicieli uczniowskiej społeczności gminy oraz ich nauczyciele. Wszystkie przedstawienia, poza tym że zawierały istotne przesłanie profilaktyczne, prezentowały wysoki poziom artystyczny. Uczestnicy Gminnego Dnia Profilaktyki otrzymali drobne słodkie upominki oraz nagrody rzeczowe dla szkół.

W ramach współpracy ze szkołami w 2025 r. zorganizowano również w szkołach warsztaty dla uczniów i nauczycieli oraz wykłady dla rodziców o tematyce profilaktycznej, prowadzone przez podmioty zewnętrzne. Przeszkolono także 4 nauczycieli jednej ze szkół do prowadzenia zajęć z programu *Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej*.

3. Opis efektów realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Realizacja GPPiRPAoPN w roku 2025 pozwoliła na stworzenie szerokiej oferty działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży. Oparto się tutaj na rozwijaniu zainteresowań różnego rodzaju grup i wpisaniu działań profilaktycznych w te kwestie. Są to tak zajęcia w szkołach i Gminnym Ośrodku Kultury, jak i działania realizowane przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego. Organizacje te wpisują działania profilaktyczne „w podstawowy zakres merytoryczny" swojej działalności. W ten sposób możemy dotrzeć z przesłaniem profilaktycznym do dzieci zaangażowanych w działalność różnych stowarzyszeń i grup – klubów sportowych, grup parafialnych, ochotniczych straży pożarnych, a także innego rodzaju organizacji. Z drugiej strony, dzięki stworzeniu możliwości ciekawego spędzania czasu wolnego, przyciągamy do stowarzyszeń nowych członków, aktywizując dzieci i młodzież, rozwijając ich zainteresowania, kształtując właściwe postawy i wdrażając do konstruktywnego spędzania czasu wolnego. Wszystkie te działania, stanowiąc element profilaktyki uniwersalnej, czyli skierowanej do całych grup, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka wystąpienia problemów, zmniejszają prawdopodobieństwo pojawienia się wśród dzieci i młodzieży zachowań ryzykownych oraz uzależnień.

Warto podkreślić w tym miejscu znaczenie realizowania w szkołach, w coraz szerszym zakresie programów rekomendowanych, które mają na celu przede wszystkim dbanie o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży oraz kształtowanie, niezwykle ważnych w profilaktyce uzależnień, kompetencji

emocjonalno-społecznych.

Bardzo istotnym elementem programu jest również wspomniane wyżej zaangażowanie podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w realizację działań w ramach programu, którego dotyczy sprawozdanie. Z jednej strony podmioty te, włączając się w te działania, promują kwestie dotyczące profilaktyki, z drugiej strony wzmacniają swoją rolę w życiu społecznym. Taka praktyka też zapewne wpływa na zwiększenie wiedzy i świadomości ogółu społeczności naszej gminy, a więc jest profilaktyką uniwersalną ukierunkowaną na osoby dorosłe.

Warto podkreślić także wymierne efekty działalności gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych. Mieszkańcy korzystają z możliwości stworzonych w gminnym programie, co przekłada się na poprawę sytuacji w rodzinach, których dotknął problem alkoholowy oraz zwiększa prawdopodobieństwo podjęcia i ukończenia terapii oraz zachowania trzeźwości przez osoby uzależnione.

Przygotowała:

Ewa Matera	Pełnomocnik Wójta Gminy Buczkowice do spraw realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

W załączeniu:

Realizacja planu finansowego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025

Realizacja planu finansowego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025				
Lp.	Podejmowane działania	Zabezpieczono (w zł)	Wydano (w zł)	Zostało (w zł)
I	**Przeciwdziałanie narkomanii, w tym:**	**55000,00**	**40016,89**	**14983,11**
1	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w tym: pokrywanie kosztów realizacji programów profilaktycznych, w szczególności programów rekomendowanych, kosztów organizacji przeglądów spektakli lub prezentacji spektakli profilaktycznych, koszty organizacji konkursów oraz innych działań, w tym: realizacja programów rekomendowanych (umowy z nauczycielami poszczególnych szkół i zakupy materiałów do realizacji programów), organizacja warsztatów dla uczniów i wykładów dla rodziców uczniów, przeszkolenie czterech nauczycieli z programu „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej", organizacja Gminnego Dnia Profilaktyki, zakup książek	55000,00	40016,89	14983,11
II	**Przeciwdziałanie alkoholizmowi, w tym:**	**456550,94**	**438214,09**	**18336,85**
1.	**Ze środków pochodzących z opłat o których mowa w art. 11[1] w wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:**	**355110,59**	**343813,21**	**11297,38**
1)	Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	22500,00	19200,00	3300,00
2)	Koszt pracy w punkcie informacyjno-konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym	5250,00	5250,00	0,00
3)	Działalność profilaktyczno-wychowawcza realizowana we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Buczkowicach polegająca na organizowaniu dzieciom i młodzieży sposobu spędzania czasu wolnego połączonego z realizacją treści profilaktycznych	107500,00	107067,45	432,55
4)	Zlecanie podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego realizacji zadań publicznych gminy Buczkowice z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym (w tym poprzez organizowanie – połączonych z przekazywaniem treści profilaktycznych – pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży)	168000,00	164745,00	3255,00
5)	Koszty imprez profilaktyczno-wychowawczych, zakup materiałów informacyjnych lub usług w tym zakresie oraz ich dystrybucji	51860,59	47550,76	4309,83
2	**Ze środków pochodzących z opłat, o których mowa w art. 9[2] w wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tzw. „podatek od małpek":**	**101440,35**	**94400,88**	**7039,47**
1)	Podejmowanie we współpracy z GOPS działań ukierunkowanych na niesienie pomocy rodzinom borykającym się z różnego rodzaju problemami psychospołecznymi, w tym m.in. realizacja działań socjoterapeutycznych, psychoterapeutycznych oraz dotyczących przeciwdziałania przemocy	20500,00	20198,72	301,28
2)	Opłaty sądowe dotyczące prowadzenia spraw o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego	800,00	420,00	380,00
3)	Wynagrodzenie biegłych za przeprowadzanie badań i sporządzanie na tej podstawie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	8000,00	7400,00	600,00

4)	Dofinansowanie działalności placówek leczenia i terapii uzależnień (w ramach ich ponadstandardowej działalności wobec mieszkańców gminy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz terapii osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych) oraz partycypacja w kosztach pobytu osób uzależnionych i współuzależnionych na ponadstandardowych, „wyjazdowych" sesjach terapeutycznych	31600,00	28000,00	3600,00
5)	Dofinansowanie działań profilaktyczno-wychowawczych podejmowanych we współpracy ze szkołami – na zasadach określonych w programie	36540,35	34910,47	1629,88
6)	Szkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4000,00	3471,69	528,31
Razem		**511550,94**	**478230,98**	**33319,96**